

## 104 . Luncavița | Județ: Tulcea | Punct: Cetățuia | Anul: 2005

**Anul:** 2005

**Cod RAN:** 160699.02

**Perioade:** Preistorie, Evul Mediu

**Epoci:** Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca medievală timpurie

**Categorii sit:** Domestic, Religios, ritual și funerar

**Autori:** Sorin Cristian Ailincăi, George Cătălin Alexandru, Adrian Bălășescu, Romain Bes, Joris Chauvet, Brigitte Costes, Eduard Silviu Ene, Mihai Florea, Constantin Haită, Michel Maillé, Ana Marque, Cristian Leonard Micu, Florian Mihail, Felicia Monah, Valentin Radu, Sylvain Robert, Florin Scurtu, Aurel Stănică, Mădălina Ungureanu, Sandu Gabriel Vasile, Florin Velicicu

**Instituții:** Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Instiuție Nedefinită, Muzeul Național de Istorie a României, Université de Toulouse-Le Mirail, France, Université de Toulouse-Le Mirail, France, Université de Toulouse-Le Mirail, France, Instiuție Nedefinită, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Association pour la Sauvegarde du Patrimoine Archéologique Aveyronnais, France, Université de Toulouse-Le Mirail, France, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Arheologie, Iași, Muzeul Național de Istorie a României, Université de Toulouse-Le Mirail, France, SC GEI PROSECO SRL, București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Muzeul Național de Istorie a României, Universitatea "Ovidius", Constanța

### Raport

Microzona Luncavița este localizată în zona de NV a Dobrogei, limitele sale geografice majore fiind Munții Măcin, dealurile Niculițelului și lunca Dunării.

În primăvara anului 1898, P. Polonic a cercetat așezarea-tell din punctul Cetățuia, cu acest prilej realizând o schiță a locului, pe care o completează cu o descriere sumară a realităților arheologice observate. Cel mai important episod al cercetărilor din acest spațiu va avea loc însă în deceniul șase al secolului trecut și este legat de activitatea lui E. Comșa, membru al colectivului de cercetare de pe șantierul Dinogetia (Garvăn, jud. Tulcea). Acesta va realiza două sonde în zona de SE a tell-ului din punctul Cetățuia

În 1975 El. Lăzurcă a realizat un sondaj, limitat prin dimensiunile și rezultatele sale, în așezarea gumelnițeană din punctul La Cioara. Aceeași cercetătoare publica o notă asupra unui vas zoomorf, descoperit întâmplător în același loc, în anul 19701.

Un nou program de cercetări a fost pus în aplicare la Luncavița, începând cu anul 1998, de ICEM Tulcea în colaborare cu MNIR și IAB. Ulterior, în cadrul programului de cercetare s-au asociat specialiști din cadrul ASPAA Aveyron (Franța), MA Mangalia și IA Iași.

Obiectivele cercetării:

- continuarea cercetării la nivelul întregii suprafețe SI din așezarea-tell;
- continuarea programului de cercetări geofizice, în zona de locuire aflată la vest de așezarea-tell;
- sondarea stratului arheologic, cu ajutorul carotierei, în punctul de locuire exterior așezării-tell;
- stabilirea exactă a coordonatelor (GPS) pentru punctele (posibile) de exploatare a materiilor prime utilizate de comunitățile preistorice din microzona Luncavița;

Cercetarea din cadrul suprafeței SI s-a concentrat asupra următoarelor puncte de interes:

a. Locuința nr. 6. Complexul a fost cercetat în sectoarele 3, 4 și 9. Pe suprafața menționată, în cadrul US 1644=US 1647, US 1847= US 1848 (?) = US 1745, a fost înregistrată o cantitate mare de oase de mamifere

cu sau fără urme de tăiere (cu zone importante de concentrare în carourile H1, H2, H4, I1, I4), unelte din os, fragmente coarne de cerb (cu sau fără urme de tăiere), unelte din corn de cerb, fragmente și granule de chirpici arși (în colțul de SV al sectorului 9 au fost observate fragmente de mari dimensiuni) și nearși, plăcuțe de vatră, cenușă, oase de pești, puține fragmente ceramice, dispuse vertical și orizontal (fragmente de mici dimensiuni, aparținând în special categoriei uzuale), un fragment de altăraș din lut, unelte și produse de debitare din silex, unelte din piatră șlefuită. Compoziția acestei depuneri ne determină să considerăm că suprafața locuinței nr. 6 a servit, după încetarea locuirii în acest complex, drept zonă de acumulare a deșeurilor menajere. Pe suprafața cercetată au fost prelevate eșantioane de sediment de 10 l, sitate sub jet de apă destinate analizelor arheobotanice și arheozoologice. În campania 2006 va fi cercetată podeaua L6.

După încetarea acumulării deșeurilor menajere din spațiul amintit, pe suprafața careurilor F2 și G2, a fost amenajată groapa G3. În general, acest complex conține o cantitate redusă de fragmente ceramice, oase de mamifere și pești, granule de chirpici incendiați și neincendiați, unelte și produse de debitare din silex. Interesantă este, totuși, prezența unui fragment de craniu de mamifer (probabil cerb, având o perforație în partea sa posterioară și coarnele secționare) în partea de NV a gropii. Sub acesta, pe fundul gropii a fost identificat maxilarul inferior al unui mamifer.

b. Locuința nr. 8. Complexul a fost cercetat în sectoarele 4, 5, 10 și 11. A fost continuată cercetarea nivelului de distrugere (US 1846, US 2049, US 2149, US 2150), care se prezintă în partea sa inferioară sub forma unui sediment maron, granulos, având în compoziție chirpici arși și nearși, alături de care au fost înregistrate numeroase fragmente de oase de mamifere (concentrare semnificativă în caroul K2), fragmente ceramice cu dimensiuni variabile, unelte din piatră șlefuită, produse de debitare din silex. Nivelul ocupațional al locuinței (US 1851, US 2054) se prezintă ca un sediment maron, ce conține granule de chirpici arși, deasupra cărora se aflau coarne de cerb, ceramică (vase întregi), foarte puține unelte din piatră șlefuită. În carourile M3 și N3 locuința a fost afectată de amenajarea mormântului M2 atribuit sec. al XVIII-lea. Peretele de E („blocuri” groase de chirpici arși) a fost identificat în sectoarele 5 și 11 (în acest sector se conturează unghiul peretelui). În sectorul 10 a fost identificată partea superioară a unei posibile vetre.

În nivelul de locuire exterior locuinței nr. 8 a fost înregistrat un sediment maroniu, compact, dur, cu granule de chirpici, oase de mamifere de mari dimensiuni, unelte din piatră șlefuită, corn și fragmente ceramice. În spațiul aflat între locuințele nr. 6 și nr. 8 a fost înregistrat un sediment maron, granulos ce conține ceramică (de mari dimensiuni), oase de mamifere, unelte de piatră șlefuită și silex.

Pe suprafața locuinței L8 și în zona exterioară acesteia au fost prelevate eșantioane de sediment de 10 l, sitate sub jet de apă, destinate analizelor arheobotanice și arheozoologice.

Așa cum am amintit mai sus, suprafața locuinței L8 a fost afectată de amenajarea M2. Groapa acestui complex, observată la -2,45 m și cercetată până la -2,86 m, avea în momentul cercetării o formă ovală, lungimea de 1,70 m și lățimea de 0,80 m. Scheletul, foarte bine conservat, întins pe spate, cu o orientare E - V, a aparținut unei femei adulte. Inventarul mormântului – ac din bronz de păr, copci pentru îmbrăcăminte din bronz, monedă argint Abdulhamid I bătută la Kostantiniye în anul 13 = 1786/1787 și un fir textil, matisat cu fir de aramă.

În campania 2005 au fost finalizate cercetările geofizice realizate pe suprafața test din afara așezării-tell. Pentru a verifica datele avute la dispoziție a fost realizată o secțiune, notată convențional S4, cu dimensiunile 10 x 1 m, orientată N - S. În urma cercetării a fost înregistrată următoarea succesiune stratigrafică:

- strat vegetal, cu o grosime de 0,15–0,20 m, în care au fost remarcate fragmente de chirpici de mici dimensiuni, fragmente ceramice (în mare parte ceramică aparținând culturii Gumelnița, alături de care apar câteva fragmente de epocă romană), pietre și unelte din piatră șlefuită (fragment de topor), oase de mamifere. În partea inferioară a acestui strat, în caroul 5, la -0,20 m, a fost remarcată amenajarea unei gropi (notată convențional G1) de formă probabil ovală, cu profil tronconic. În umplutura acestui complex a fost înregistrat un sediment compact, cafeniu, alături de care au apărut chirpici arși și nearși, oase de mamifere, fragmente ceramice aparținând Evului Mediu, pietre;

- strat compact, gălbui-verzui, cu o grosime de 0,20 m, ce conține granule de chirpici, oase de mamifere, fragmente ceramice (cultura Gumelnița) rulate;

---

- solul steril din punct de vedere arheologic, identificat între -0,40 și -0,50 cm

Sondajele realizate cu ajutorul carotierei au fost direcționate pe două zone de interes:

- zona mlăștinoasă aflată la N de așezarea-tell. În acest caz am avut în vedere determinarea unor posibile puncte de locuire din perioada eneolitică și stabilirea regimului hidrografic al luncii pârâului Luncavița;

- zona de locuire aflată la V de așezarea-tell. Am avut în vedere stabilirea caracteristicilor unui posibil strat cultural identificabil în zonă

În imediata apropiere a așezării-tell din punctul Cetățuia au fost identificate depozite de granit, șisturi și cuarț. Pentru fiecare s-a realizat determinarea coordonatelor în spațiu.

## **Note**

- 1. El. Lăzarcă 1977

---

## ***Informații suplimentare online***

[Raportul 3421 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---